

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правоохоронної діяльності

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-06

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності за дорученням Голови Верховної Ради України Д. Разумкова розглянув на своєму засіданні 16 грудня 2020 року (протокол № 53) проект Закону України «Про внесення змін до статті 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо збільшення адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства» (**реєстр. № 3908**), поданий народним депутатом України Констанкевич І.М. та іншими народними депутатами України.

Метою законопроекту є законодавче врегулювання питання збільшення адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства для відновлення запобіжної та каральної функції санкції за дане правопорушення.

Законопроектом пропонується внести зміни до ст. 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) та збільшити розмір штрафу за вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування, який становитиме від 1000 до 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті – від 2000 до 4000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Під час обговорення народні депутати України – члени Комітету звернули увагу на актуальність ідеї законопроекту, проте вказали на те, що мета, задекларована проектом, досягається комплексом заходів, а не лише посиленням відповідальності.

Разом з тим, було зазначено, що законопроект у разі його прийняття сприятиме законодавчому врегулюванню питання збільшення адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства для відновлення запобіжної та каральної функції санкції за дане правопорушення.

Також, було наголошено, що питання протидії домашньому насильству та профілактики такого явища є одними з головних питань правоохоронної діяльності, але застосування адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування повинно бути співвинним ступеню суспільної небезпеки.

Тому з огляду на зазначене, члени Комітету не погодились із законопроектною пропозицією щодо збільшення розміру адміністративного стягнення у вигляді штрафу за вчинення правопорушення передбаченого ст. 173-2 КУпАП до 34 тис. грн. На думку народних депутатів таке суттєве збільшення розміру штрафів визначено без належного обґрунтування, та не враховує загальні критерії накладення стягнень за адміністративні правопорушення, передбачені КУпАП.

Водночас, народні депутати звернули увагу на те, що альтернативний законопроект за реєстр. № 3908-1 є значно ширшим за змістом, чим основний законопроект, тому його прийняття вбачається більш ефективним у сфері захисту від домашнього насильства.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує прийняття законопроекту за реєстр. № 3908.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету за наслідками розгляду ухвалив рішення, що законопроект реєстр. № 3908 є таким, що має опосередкований вплив на показники державного бюджету (може призвести до збільшення доходів залежно від виявлених правопорушень). У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством.

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом, розглянувши на своєму засіданні законопроект реєстр. № 3908, визнав його положення такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Міністерство внутрішніх справ України висловило ряд застережень до проекту Закону та вважає, що він потребує суттєвого доопрацювання.

Національна поліція України висловила ряд застережень до даного законопроекту. Так, відомство вважає, що застосування штрафів за вчинення домашнього насильства в переважній більшості випадків не є ефективним запобіжним механізмом, оскільки, кошти сплачуються з бюджету родини, часто з особистих коштів постраждалої особи. На практиці це призводить до відмови потерпілої особи від подання заяви або надання правдивих свідчень під час розгляду справи про вчинення домашнього насильства в суді та, як наслідок, латентності вказаного правопорушення.

Таким чином, Національна поліція України вважає недоцільним прийняття законопроекту реєстр. № 3908, оскільки це може призвести до наслідків, протилежних його меті.

Міністерство юстиції України висловлює зауваження та звертає увагу на ряд недоліків основного законопроекту.

Офіс Генерального прокурора висловив ряд застережень до проекту Закону і вважає, що вживане у назві проекту словосполучення «збільшення адміністративної відповідальності», враховуючи правову природу поняття «відповідальність» як міри реагування на правопорушення, є некоректним. У цьому випадку йдеться про посилення відповідальності, а не про її збільшення.

Крім того, запропоновані штрафи фактично ставлять адміністративні правопорушення на один щабель з кримінальними. Відповідно до Кримінального кодексу України діяння, за вчинення якого передбачено основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних

мінімумів доходів громадян, на сьогодні є кримінальним проступком, а у розмірі не більше десяти тисяч – нетяжким злочином.

Враховуючи викладене, відомство пропонує дотриматися співмірності і переглянути розміри штрафів за вчинення адміністративного правопорушення та замінити пропоновану конструкцію у вказаному законопроекті на «посилення адміністративної відповідальності».

Національна академія правових наук України опрацювавши законопроект, зазначає, що штраф як вид адміністративного стягнення за вчинення діяння, передбаченого ст. 173-2 КУпАП, не сприяє захисту прав потерпілого, а часто навіть є шкідливим для його майнових прав, оскільки, правопорушник може перебувати у сімейних відносинах та вести спільний побут із потерпілим.

Крім того, НАПН України вважає, що виходячи із структурної побудови ст. 24 КУпАП, законодавець не посилив адміністративну відповідальність за вчинення вищевказаного діяння, а навпаки – послабив, розширивши дискрецію органів, уповноважених на розгляд справ про адміністративні правопорушення.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, розглянувши поданий законопроект, в цілому підтримує його основну ідею та погоджується із аргументами, наведеними у супровідних документах до нього. Разом із тим, висловлює зауваження та пропозиції щодо його змісту.

Заслухавши інформацію підкомітету з питань законодавства про адміністративні правопорушення та охоронної і детективної діяльності, врахувавши висновки Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, комітетів з питань бюджету, з питань інтеграції України з Європейським Союзом, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Офісу Генерального прокурора, Національної поліції України, Національної академії правових наук України, Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету, запрошених на засідання осіб та всебічно обговоривши питання, Комітет, керуючись положеннями частини другої та третьої статті 110, пункту 1 частини першої статті 111, пункту 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, рекомендує Верховній Раді України проект Закону України «Про внесення змін до статті 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо збільшення адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства» (реєстр. № 3908), за результатами розгляду в першому читанні **відхилити**.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено заступницю Голови Комітету – народного депутата України Михайлюк Г.О.

Висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України та проект Постанови Верховної Ради України додаються.

Просимо розглянути.

Голова Комітету

Д. Монастирський

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Монастирський Денис Анатолійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000ACDE2E00E7788200
Дійсний до: 16.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-27/3-2020/249686 від 23.12.2020

302716